

SODBA STAKNE ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 77543/01)

SODBA

STRASBOURG

1. junij 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Stakne v. Republika Slovenija;
je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. Hedigan, predsednik

gospod B.M. Zupančič,

gospod L. Caflisch,

gospod V. Zagrebelsky,

gospod E. Myjer,

gospod David Thór Björgvinsson,

gospa I. Ziemele, sodniki

in gospod V. Berger, sodni tajnik sekcije,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 11. maja 2006;
izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 77543/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 6. novembra 2001 vložila slovenska državljanka gospa Milka Stakne (pritožnica).

2. Pritožnico je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bila udeležena kot stranka, predolgo. Navajala je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega

sredstva v zvezi s predolgim trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnica je bila rojena leta 1965 in živi na Vranskem.

6. Dne 15. aprila 1997 se je pritožnica poškodovala v prometni nesreči.

Povzročitelj nesreče je imel sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZM.

7. Dne 15. januarja 1998 je pritožnica vložila tožbo proti ZM pri Okrožnem sodišču v Celju in zahtevala odškodnino v znesku 2.017.819 slovenskih tolarjev (približno 8.410 eurov) za nastalo škodo.

Med 1. septembrom 1998 in 29. oktobrom 2001 je pritožnica vložila šest pripravljalnih vlog in/ali predlagala dokaze.

Med 4. marcem 1999 in 7. junijem 2000 je štirikrat zahtevala, naj se določi narok za glavno obravnavo.

Nobeden od dveh narokov za glavno obravnavo 25. septembra 2000 in 29. oktobra 2001 ni bil preložen na pritožničin predlog.

Med postopkom je sodišče določilo tri sodne izvedence medicinske stroke.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je delno ugodila pritožničinemu zahtevku, je bila pritožnici vročena 17. decembra 2001.

8. Dne 19. decembra 2001 se je pritožnica pritožila na Višje sodišče v Celju.

Dne 2. aprila 2003 je sodišče delno ugodilo pritožničini pritožbi in skladno s tem zvišalo dosojeno odškodnino.

Sodba je bila pritožnici vročena 23. aprila 2003.

9. Dne 24. aprila 2003 je pritožnica pri Vrhovnem sodišču vložila revizijo.

Dne 13. oktobra 2004 je sodišče pritožničino revizijo zavrnilo.

Sodba je bila pritožnici vročena 25. novembra 2004.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

10. Pritožnica se je pritožila zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

11. Vsebinsko je pritožnica nadalje navajala, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen

Konvencije določa:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

12. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

13. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in trdila, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

14. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda v. Slovenija, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi Lukenda, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

15. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi morale Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

16. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost zadeve

1. Prvi odstavek 6. člena

17. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 15. januarja 1998, na dan, ko je pritožnica vložila tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju, in se končalo 25. novembra 2004, na dan, ko je bila pritožnici vročena sodba Vrhovnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot šest let in deset mesecev na treh stopnjah sojenja.

18. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim Frydlender v. Francija [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

19. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

20. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. Kudła v. Poljska [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. Lukenda, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

21. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnica mogla pridobiti odločbo, ki bi potrdila njeno pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

22. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

23. Pritožnica je zahtevala 10.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

24. Vlada je zahtevku oporekala.

25. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku ji po tej postavki Sodišče prisoja 1.200 EUR (eurov).

B. Stroški

26. Pritožnica je zahtevala tudi približno 1.180 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

27. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

28. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

29. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. razglaša, da je pritožba dopustna;
2. razsoja, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;
3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
4. razsoja:
 - a) da mora tožena država pritožnici v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba pravnomočna, plačati 1.200 EUR (tisoč dvesto eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
 - b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;
5. zavrne v preostalem delu pritožničin zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 1. junija 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger John Hedigan
sodni tajnik predsednik